

Henri de Toulouse-Lautrec (24 listopada 1864 w Albi - 9 września 1901 w Saint-André-du-Bois)

*Ten artysta gdzieś spod Pirenejów,
jak nikt wpisał się do księgi dziejów,
geniusz-kaleka,
czas mu uciekał,
więc do życia dorzucał szaleju.*

(ebs)

Henri de Toulouse-Lautrec - francuski malarz i grafik. Przedstawiciel postimpresjonizmu, swoimi litografiami wywarł wielki wpływ na rozwój nowoczesnego plakatu.

Urodził się 24 listopada 1864 w Albi, region Midi-Pyrénées, jako Henri Marie Raymond de Toulouse-Lautrec-Montfa, pierworodny syn hrabiego Alphonse i hrabiny Adèle de Toulouse-Lautrec. Jego brat, urodzony 28 sierpnia 1867 zmarł rok później. Rodzice Toulouse byli kuzynami - zwyczaj ten praktykowany był w rodzinie Toulouse ze względu na chęć utrzymania rodzinnego majątku w stanie nierozproszonym. Bliski stopień pokrewieństwa przyczynił się jednak do powstania poważnych defektów genetycznych u potomstwa.

W wieku 14 lat, Henri złamał lewą kość udową, a rok później obie. Ze względu na defekt genetyczny, kości Henriego nie były w stanie odpowiednio się zrosnąć i, w rezultacie, przestały rosnąć. Jako fizycznie dojrzały mężczyzna, Henri miał tors i górne partie ciała o normalnych proporcjach oraz anormalnie krótkie kończyny dolne. Toulouse mierzył tylko 142 cm.

Będąc ograniczonym z powodu swojej niskiej postury, Henri nie mógł aktywnie uczestniczyć w wielu dziedzinach życia. Dlatego też, całkowicie poświęcił się dostępnej dla niego sztuce. Toulouse żył swoją sztuką. Został on znaczącym przedstawicielem postimpresjonizmu, twórcą litografii i ilustracji, na których uwiecznił życie bohemy dziewiętnastowiecznego Paryża. W połowie lat 90 XIX wieku Toulouse tworzył ilustracje dla humorystycznego pisma "Le Rire".

Toulouse miał opinię duszy Montmartre - dzielnicy paryskiej, w której zamieszkiwał. Malarstwo Toulouse przedstawia życie Moulin Rouge i innych paryskich kabaretów i teatrów oraz burdeli (w których prawdopodobnie zaraził się kiłą). Często umieszczał w swoich pracach dwoje spośród znajomych - śpiewaczkę Yvette Guilbert i Louise Weber - tancerkę i twórczynię francuskiego kankana. Toulouse uczył malarstwa i pochwalał artystyczne postępy swojej modelki (i prawdopodobnie kochanki) - Suzanne Valadon. Niektórzy wierzą, że to od niej artysta zaraził się kiłą. Toulouse był alkoholikiem. Tuż przed śmiercią zamieszkał w sanatorium.

Zmarł 9 września 1901 na zamku Château Malromé w Saint-André-du-Bois w wieku 36 lat z powodu komplikacji zdrowotnych spowodowanych alkoholizmem i rozwojem kiły. Artysta został pochowany w Verdélais, w departamencie Żyronda kilkanaście kilometrów od miejsca urodzenia. Jego ostatnie słowa to "stary głupiec" - skierowane do obecnego przy jego śmierci ojca.

<https://www.youtube.com/watch?v=xKMYsKFuGoc>

Po śmierci Toulouse, jego matka hrabina Adele de Toulouse-Lautrec i Maurice Joyant, marszand i przyjaciel Henryka z dzieciństwa, wypromowali jego sztukę. Matka Toulouse przeznaczyła pieniądze na budowę muzeum poświęconego artyście w Albi, miejscu urodzenia Henriego. Toulouse-Lautrec uznawany jest za genialnego artystę, mającego zadziwiającą umiejętność obserwacji połączoną z wyjątkową sympatią i zrozumieniem dla

ludzkości.

1 listopada 2005 obraz Praczka został sprzedany w domu aukcyjnym Christie's za 22 416 000 dolarów amerykańskich.

*

Nie prezentuję najbardziej znanych dzieł HTL, bo można je wszędzie zobaczyć, wybrałam rzadziej eksploatowany temat: "Le chien dans l'oeuvre d'Henri de Toulouse-Lautrec" (Pies w dziele HTL). Dodałam też szkic HTL Misi Sert-Godebskiej, polskiej muzy paryskich artystów na przełomie wieków. Sam HTL był wielokrotnie portretowany, już za życia przez współczesnych sobie artystów oraz przez kolejne pokolenia artystów, poniżej m.in. zdjęcie stylizowane na scenę z HTL autorstwa wybitnej fotografki Diane Arbus. Sfilmowano biografię HTL, jego postać pojawia się też w kilku filmach o tamtych czasach, artystach i kabarecie Moulin Rouge, którego legendę współtworzył.

José Ferrer jako HTL w filmie z roku 1952 "Moulin Rouge":

<https://www.youtube.com/watch?v=CKyh4zKkths>

W musicalu z 2001 rolę HTL zagrał John Leguizamo (w poniższej scenie miga jako komentujący):

<https://www.youtube.com/watch?v=sAyzC2v0DRk>